

Głodowe emerytury już za kilka lat

20 marca 2014

Znaczna część naszego wynagrodzenia miesiąc w miesiąc jest odprowadzana do ZUS-u w postaci różnego rodzaju składek. Skoro płacimy „haracz” to myślimy, że gdy już przejdziemy na emeryturę to rząd o nas zadba. Obecnie emerytom może się nie przelewa lecz w większości prowadzą godne życie. Przyjrzyjmy się zatem jak może wyglądać system emerytalny w perspektywie kolejnych 10-15 lat.

O tym, że rząd skonfiskuje środki zgromadzone na indywidualnych kontach emerytalnych pisałem dość dawno. Nie zdawałem sobie jednak sprawy, że dosłowna kradzież 240 mld przejdzie bez najmniejszego oporu społecznego. Rząd po prostu przejął połowę środków zgromadzonych w OFE, a następnie umorzył obligacje zmniejszając tym samym oficjalny dług kraju.

To co dawniej było oficjalnym długiem rządu względem przyszłych emerytów zostało zamienione na obietnicę bez pokrycia. Z punktu widzenia rządzących świetne rozwiązanie. Skonfiskowane środki wystarczą na pokrycie deficytu w ZUS przez kolejne 3-4 lata. Po tym czasie tzw. drugi filar zostanie zlikwidowany całkowicie. Skoro jednym ruchem rząd dokapitalizował się kosztem przyszłych emerytów praktycznie bez oporu ze strony społeczeństwa to czemu operacja upaństwowienia resztek systemu nie miałaby być powtórzona?

Wysokość przyszłych emerytur będzie zatem całkowicie zależna od państwa. Możliwość wypłat emerytur na obecnym poziomie będzie się jednak kurczyć z każdym kolejnym rokiem.

ROSNĄCY DEFICYT

Wg ZUS deficyt Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w 2014 roku ma wynieść od 51 do 67 mld PLN. Oznacza to, że wpływy z i tak

wysokich składek nie pokrywają wypłat (renty, emerytury).

Do prawdziwej eksplozji deficytu w FUS dojdzie po 2018. Obecnie średni wiek przechodzenia na emeryturę wynosi 61 lat dla mężczyzn oraz 59,5 roku dla kobiet. Zważywszy, że najliczniejszą grupą są obecnie pięćdziesięciolatkowie to właśnie oni po roku 2018 zaczną przechodzić na emeryturę.

STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

Aby populacja danego kraju utrzymywała się na niezmiennym poziomie, na każdą kobietę powinno przypadać 2,1 dziecka. Tymczasem współczynnik dzietności utrzymuje się znacznie poniżej tego poziomu od 22 lat.

Podobna sytuacja zresztą jest w całej Europie:

Przy stałej lub nieznacznie rosnącej liczbie emerytów drastycznie zmniejszy się liczba osób w wielu produkcyjnym. Przekłada się to na spadającą relację pracujących w stosunku do pobierających świadczenia socjalne.

EMIGRACJA

Problemy ekonomiczne dotyczą całej Europy. Nasilają się sentymenty antyemigracyjne. Najprawdopodobniej w czasie nie dłuższym niż 4-5 lat wiele krajów będących do tej pory głównymi kierunkami emigracji zamknie lub ograniczy poważnie dostęp do rynku pracy. O ile wysokiej klasy specjaliści nadal będą bardzo chętnie przyjmowani o tyle wiele osób o niskich klasyfikacjach nie będzie miało możliwości znalezienia pracy za granicą co zwiększy bezrobocie w Polsce oraz nasili problemy fiskalne. Gdyby w ciągu ostatnich kilku lat z kraju nie wyjechały 2 mln osób bezrobocie kształtowałoby się nie na poziomie 14% lecz bliżej 20%.

ROSNĄCY DŁUG

Przez ostatnie 14 lat dług kraju w relacji do PKB wzrósł z 37% do 56%. Jest to wyłącznie oficjalny dług. Jak wiadomo

umarzając obligacje posiadane dawniej przez OFE rząd oficjalnie zmniejszył zadłużenie kraju.

Czy zobowiązanie w stosunku do przyszłych emerytów wygasło? Oczywiście, że nie zmieniła się tylko klasyfikacja z oficjalnego długu na dług bez pokrycia czyli ukryty dług.

Na szczęście od marca 2013 wszystkie państwa UE są zmuszone do szacowania przyszłych zobowiązań emerytalnych czyli tzw. długu ukrytego.

Otóż na koniec 2012 roku szacunkowa wartość wszystkich zobowiązań rządu względem obecnych emerytów jak i osób płacących składki, które po osiągnięciu wymaganego wieku przejdą na emerytury wynosi 193% PKB. Jest to kwota 83 tys. na osobę.

NACJONALIZACJA KONT EMERYTALNYCH WKRÓTCE STANDARDEM W EUROPIE

Problemy fiskalne całej UE są coraz poważniejsze. W Polsce oraz Rosji w zeszłym roku przeprowadzono bez echa rabunek kont emerytalnych. To co zostało przeprowadzone w Polsce z dużym prawdopodobieństwem będzie zastosowane na większą skalę w tej czy innej formie.

W zeszłym miesiącu Komisja Europejska otwarcie zasugerowała, że oszczędności emerytalne 500 mln Europejczyków powinny być „zmobilizowane” a następnie użyte w celu sfinansowania unijnych projektów inwestycyjnych mających pobudzić gospodarkę.[1]

Tego typu propozycji jest zdecydowanie więcej. Począwszy od jednorazowych nadzwyczajnych podatków nakładanych na oszczędności (w tym wszelkie konta emerytalne), aż po otwarte nawoływanie do nacjonalizacji kont emerytalnych zastosowanych w Polsce.

W Europie funkcjonuje wiele programów, w których środki na przyszłą emeryturę są zwolnione z podatku lecz nie można ich

podjąć przed osiągnięciem wymaganego wieku. Jest to zwyczajnie zbyt łakomy kąsek dla zbankrutowanych rządów aby pozostał nietknięty.

Skoro przez lata posiadacze kont nie płacili podatków od zysków kapitałowych to przyszedł czas rozliczenia. Jeden dekret i 30 % podatek uszczupli wszelkie tego typu programy emerytalne.

UTRZYMANIE EMERYTÓW OBOWIĄZKIEM DZIECI

W przeszłości osoby w wieku podeszłym były utrzymywane przez dzieci czy najbliższą rodzinę. Po II wojnie światowej wprowadzono obowiązkowe składki emerytalne, z których finansowano przyszłe wypłaty świadczeń emerytalnych. System taki dobrze funkcjonował gdy na 1 emeryta przypadało 10 pracujących.

W obecnych realiach Europa zaczyna powoli przerzucać obowiązek utrzymania osób starszych z państwa na dzieci. Niedawno Niemiecki Sąd Najwyższy orzekł, że dzieci muszą opiekować się rodzicami nawet jeżeli nie rozmawiali ze sobą od 27 lat. Świadczy to ewidentnie o tym, że cały system opieki nad seniorami się wali i bez znaczenia jest fakt, że ktoś przez lata płacił składki na emeryturę.[2]

CIĘCIA EMERYTUR

Jak wiadomo Ukraina mimo relatywnie niskiego zadłużenia (ok 40% PKB) jest w opłakanej sytuacji finansowej. „Ratunek” przyjdzie najprawdopodobniej z MFW pod warunkiem cięć socjalnych. Jednym z warunków jest m.in. zmniejszenie wysokości wypłacanych emerytur z około 160 do 80 USD. Jest to poziom nie pozwalający na przeżycie lecz władze Ukrainy być może nie będą miały innego wyjścia jak tylko sprostać warunkom narzuconym przez MFW niezależnie od kosztów społecznych.

Przykład Ukrainy pokazuje do czego może być zmuszony kraj zagrożony bankructwem, a widząc przyrost realnego długu Polska

najdalej za kilkanaście lat nie będzie w stanie spłacić swoich długów. Zostanie zatem albo bezpośrednio bankructwo co jest bardzo źle postrzegane albo kolejna „reforma” systemu emerytalnego.

SYSTEM KANADYJSKI

W sytuacji podbramkowej rząd może wprowadzić w Polsce system emerytalny podobny do Kanady czy Nowej Zelandii. W takim systemie emerytura jest wypłacana każdemu po osiągnięciu założonego wieku. Jej wysokość jest ustalana na minimalnym poziomie niezależnie od przepracowanych lat oraz wysokości odprowadzonych składek. Nie ma żadnych preferencji emerytalnych. Za planami wprowadzenia takiego rozwiązania przemawiają coraz częściej publikowane w mediach artykuły gloryfikujące takie systemy.

Liczne grupy oczywiście będą protestowały zgłaszając niekonstytucyjność takiego rozwiązania (prawa nabyte). Jeżeli Trybunał Konstytucyjny ogłosi zgodność przepisów z Konstytucją to mamy sprawę zamkniętą. Jeżeli prawa nabyte okażą się nienaruszalne wystarczy aby rząd progresywnie opodatkował emerytury tak aby sprowadzić ich wysokość do poziomu bliskiemu minimalnej emeryturze.

PODSUMOWANIE

Powszechny system ubezpieczeń jest bankructem niezależnie od tego ile razy jeszcze politycy temu zaprzeczają. Emerytury za kilka czy kilkanaście lat nie pozwolą na godne życie. Im szybciej zdamy sobie z tego sprawę tym lepiej.

Podejście do oszczędzania wśród Polaków zmienia się na lepsze. Wraz z zalewem tanich kredytów w latach 2003-2004 oszczędności Polaków spadły do pomijalnych poziomów. Obecnie jest lepiej lecz jeszcze dużo do nadrobienia.

Jeżeli sami nie zadbamy o własną przyszłość to rząd tego za nas nie zrobi. Takie podejście oczywiście wymaga wielu

wyrzeczeń i ograniczenia konsumpcji. Moim zdaniem lepiej jednak jest zrezygnować z kupna większej plazmy niż ma sąsiad i skupić się na oszczędzaniu i pomnażaniu kapitału.

Źródło: IndependentTrader.pl

Nadesłano do „Wolnych Mediów”

PRZYPISY

[1]

<http://www.zerohedge.com/news/2014-02-12/europe-considers-wholesale-savings-confiscation-enforced-redistribution>

[2]

<http://deutsche-wirtschafts-nachrichten.de/2014/02/12/urteil-kindern-muessen-fuer-heim-aufenthalt-ihrer-alten-eltern-zahlen/>